

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa I. spółki akcyjnej w K.

przeciwko B. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej I. spółki akcyjnej w K. oraz skargi kasacyjnej B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z 22 sierpnia 2025 r., I AGa 47/25,

- 1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2) wzajemnie znosi koszty postępowania kasacyjnego między stronami.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 sierpnia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w sprawie z powództwa I. spółki akcyjnej w K. przeciwko B. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B., o zapłatę, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 25 lutego 2021 r., zmienił zaskarżony wyrok w części (I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (II), oddalił apelację powoda w pozostałym zakresie (pkt IV) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania w obu instancjach (pkt II i IV).

Wyrok został zaskarżony przez stronę powodową i pozwaną. W obu skargach kasacyjnych jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obie skargi kasacyjne nie kwalifikowały się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Konieczna selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu odbywa się w drodze badania zasadności wniosku skarżącego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki pozytywnej weryfikacji tego wniosku określa art. 398⁹ § 1 k.p.c. Są nimi: (1) występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego; (2) istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) nieważność postępowania lub (4) oczywista zasadność skargi. Dokonując tej weryfikacji, Sąd Najwyższy bada jedynie to, czy w sprawie zaistniała przynajmniej jedna z przesłanek uzasadniających wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, nie zaś podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby bez potrzeby czynienia pogłębionej analizy prawnej, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Skarżący twierdząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinien wyjaśnić w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Oznacza to powinność wykazania kwalifikowanej postaci

naruszenia prawa materialnego lub procesowego możliwej do ustalenia *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, przy czym musi ono dodatkowo prowadzić do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienia SN z: 8 października 2015 r., IV CSK 189/15; 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na wyjątkowy charakter tej przesłanki, oczywista zasadność skargi kasacyjnej powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07). Obydwa wnioski o przyjęcie do rozpoznania niniejszej skargi kasacyjnej nie spełniają powyższych kryteriów.

Uzasadnienie wniosku w obu skargach opiera się na bardzo szczegółowej analizie stanu faktycznego sprawy. W przypadku strony pozwanej są to ustalenia co do poprawności wyliczeń kar umownych oraz ustalenia faktyczne co do efektu negocjacji toczących się 7 grudnia 2011 r. Wniosek powoda opiera się na kwestionowaniu ustaleń faktycznych co do okresu, za który naliczono karę umowną. Tymczasem Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do weryfikowania w ramach kontroli kasacyjnej ustaleń faktycznych poczynionych przez sądy powszechne (art. 398³ § 3 k.p.c.). Należy podkreślić, że Sąd Apelacyjny szczegółowo uzasadnił swoje rozstrzygnięcie. Wyjaśnił zasady ustalania okresu opóźnienia, zasady naliczania i miarkowania kary umownej jak również pozostałe kwestie prawne występujące w sprawie. Nie ma jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że taka ocena prawna jest oczywiście wadliwa. Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że katalog kryteriów pozwalających na miarkowanie kary umownej jest otwarty, a decyzja sądu w tym zakresie jest silnie warunkowana okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy (zob. uchwała SN z 6 listopada 2003 r., III CZP 61/03, OSNC 2004, nr 5, poz. 69, wyrok SN z 13 czerwca 2003 r., III CKN 50/01, wyrok SN z 6 maja 2004 r., II CK 261/03, wyrok SN z 16 stycznia 2009 r., III CSK 198/08, wyrok SN z 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 416/13, wyrok SN z 12 lutego 2015 r., IV CSK 276/14).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego

orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

Aleksander Stępkowski

(M.M.)

[r.g.]